

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет транспорту, менеджменту і логістики
 Кафедра організації авіаційних перевезень

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФТМЛ

 Тетяна МОСТЕНСЬКА
 « 08 » 09 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

 Анатолій ПОЛУХІН
 « 09 » 09 2022 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Перевезення спеціальних вантажів повітряним транспортом»

Освітньо-професійна програма: «Організація перевезень і управління на транспорті (повітряному)»

Галузь знань: 27 «Транспорт»

Спеціальність: 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)»

Спеціалізація: 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	7	120/4,0	17	–	34	69	–	–	диф.залік 7с
Заочна	7,8	120/4,0	4	–	8	108	К.р.-8с	–	диф.залік 8с

Індекс: НБ-7-275.04-1/21-3.11
НБ-7-275-1з/21-3.11

СМЯ НАУ РП 19.01–01–2022

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Перевезення спеціальних вантажів
повітряним транспортом»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 19.01-01-2022

Стор. 2 із 9

Робочу програму навчальної дисципліни «Перевезення спеціальних вантажів повітряним транспортом» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Організація перевезень і управління на транспорті (повітряному)», навчальних та робочих навчальних планів №НБ-7-275.04-1/21, №РБ-7-275.04-1/22 та №НБ-7-275-1з/21, №РБ-7-275-1з/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)», спеціалізацією 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили

доцент кафедри

організації авіаційних перевезень

Тетяна ГАБРИЄЛОВА

доцент кафедри

організації авіаційних перевезень

Сергій ЛИТВИНЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Організація перевезень і управління на транспорті (повітряному)», спеціальності 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)», спеціалізації 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» – кафедри організації авіаційних перевезень, протокол № 12 від 22.08.2022р.

Гарант освітньо-професійної програми

Олена СОКОЛОВА

Завідувач кафедри

Дмитро ШЕВЧУК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету транспорту, менеджменту і логістики, протокол № 7 від « 31 » 08 2022р.

Голова НМРР

Ірина ШЕВЧЕНКО

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3. Тематичний план	7
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	7
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	9

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Перевезення спеціальних вантажів повітряним транспортом»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01–01–2022
		Стор. 4 із 9	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Перевезення спеціальних вантажів повітряним транспортом» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце навчальної дисципліни: дана дисципліна є складовою теоретичною основою знань та вмінь для вивчення дисциплін підготовки фахівців в області організації перевезень і транспортних технологій.

Метою викладення дисципліни забезпечення прийняття фахівцем рішень в практиці вантажних перевезень спеціальних вантажів, забезпечення достатнього рівня підготовки в галузі організації перевезень вантажів, надання знань з організації і технології перевезень спеціальних вантажів, перевізної документації, правил та міжнародних стандартів перевезень спеціальних вантажів.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення технології вантажних перевезень спеціальних вантажів,
- вивчення правил та міжнародних стандартів вантажних перевезень спеціальних вантажів, вибору технічних засобів для доставки та обробки вантажів,
- забезпечення безпеки перевезення та цілості вантажів,
- забезпечення якості обслуговування вантажної клієнтури,
- підвищення ефективності авіаційних вантажних перевезень.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

- Брати відповідальність на себе, проявляти громадську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ;
- Застосовувати, використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для розв'язання практичних завдань з організації перевезень та проектування транспортних технологій;
- Розробляти та використовувати транспортні технології з врахуванням вимог до збереження навколишнього середовища;
- Знаходити рішення щодо раціональних методів організації навантажувально-розвантажувальних робіт. Планувати графіки проведення навантажувально-розвантажувальних робіт. Вибирати механізми та засоби проведення навантажувально-розвантажувальних робіт;
- Організувати та управляти перевезенням вантажів в різних сполученнях. Вибирати вид, марку, тип транспортних засобів (суден) та маршрутів руху. Контролювати хід виконання перевезення;
- Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- Здатність спілкуватися іноземною мовою;
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- Здатність організувати та управляти перевезенням вантажів (за видами транспорту). Здатність застосовувати методи моделювання та оптимізації для ефективного управління складними технологічними та організаційно-технічними транспортними комплексами;
- Здатність оптимізувати логістичні операції та координувати замовлення на перевезення вантажів від виробника до споживача, дотримуватись законів, правил та вимог систем управління якістю;
- Здатність оцінювати та забезпечувати ергономічну ефективність транспортних технологій;
- Здатність організувати транспортно-експедиторське обслуговування вантажів.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Загальний курс транспорту», «Транспортна інфраструктура», «Вантажознавство», «Організація та технологія навантажувально-розвантажувальних робіт», «Авіаційні вантажні перевезення» та є базою для вивчення подальших

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Перевезення спеціальних вантажів повітряним транспортом»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01–01–2022
		Стор. 5 із 9	

дисциплін, а саме: «Ефективність авіаційних перевезень», «Обслуговування повітряних суден в аеропортах».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модулю, а саме:

– навчального модуля № 1 «Перевезення спеціальних вантажів повітряним транспортом», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1 «Перевезення спеціальних вантажів повітряним транспортом»

Інтегровані вимоги модуля №1:

Знати:

- класифікацію вантажів, що потребують спеціальних умов перевезення;
- правила перевезень спеціальних вантажів повітряним транспортом;
- особливості технології обробки спеціальних вантажів;
- міжнародні стандарти з перевезень спеціальних вантажів повітряним транспортом;

Вміти:

- визначати умови перевезень спеціальних вантажів повітряним транспортом в залежності від їх властивостей;
- вибирати технічні засоби для доставки спеціальних вантажів повітряним транспортом;
- користуватись документами ICAO та IATA з правил перевезень окремих видів вантажів;
- оформлювати перевізну документацію при перевезенні спеціальних вантажів повітряним транспортом.

Тема 1. Перевезення небезпечних вантажів повітряним транспортом.

Поняття «спеціальні» вантажі, їх класифікація. Особливості організації і технології перевезень спеціальних вантажів.

Загальні положення з перевезення небезпечних вантажів. Терміни і визначення. Міжнародні і національні нормативно-правові документи, що регламентують перевезення небезпечних вантажів повітряним транспортом.

Класифікація небезпечних вантажів. Небезпечні вантажі, заборонені до перевезення. Приховані небезпечні вантажі.

Ідентифікація небезпечних вантажів. Довідники, технічні інструкції з безпечного перевезення небезпечних вантажів. Маркування небезпечних вантажів: зміст, знаки безпеки, вимоги до розміщення.

Тара й упакування небезпечних вантажів. Вимоги до тари й упакування небезпечних вантажів. Інструкції з упакування. Типи пакувальних комплектів. Специфікація пакувальних комплектів.

Документація, що оформлюється під час перевезення небезпечних вантажів. Декларація відправника. Оформлення авіавантажної накладної.

Обробка небезпечних вантажів. Сумісність небезпечних вантажів. Порядок проведення вантажно-розвантажувальних операцій з небезпечними вантажами. Підготовка персоналу.

Відповідальність вантажовласників і перевізників небезпечних вантажів.

Заходи безпеки під час перевезення небезпечних вантажів, аваріях і інцидентах. Інструкції про порядок дій в аварійній обстановці у випадку інцидентів, зв'язаних з небезпечними вантажами. Звіт про подію, пов'язану з небезпечними вантажами.

Тема 2. Перевезення живих тварин повітряним транспортом

Особливості повітряного перевезення живих тварин. Вимоги щодо стану живих тварин, обмеження при перевезенні. Вимоги щодо міжнародних перевезень живих тварин. Вимоги до тари, упакування, маркування. Оформлення документації при перевезенні живих тварин. Порядок прийому, видачі, зберігання та обробки живих тварин. Сумісність вантажів. Застосування тарифів при перевезенні живих тварин.

Тема 3. Перевезення швидкопсувних вантажів повітряним транспортом

Види швидкопсувних вантажів. Вимоги щодо стану вантажів при перевезенні повітряним транспортом. Особливості міжнародного перевезення швидкопсувних вантажів. Оформлення документації

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Перевезення спеціальних вантажів повітряним транспортом»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01–01–2022
		Стор. 6 із 9	

при перевезенні швидкопсувних вантажів. Вимоги до тари, упакування, маркування вантажів. Холодоагенти. Порядок прийому, видачі, зберігання та обробки швидкопсувних вантажів. Сумісність вантажів.

Перевезення біопрепаратів.

Тема 4. Перевезення цінних вантажів повітряним транспортом

Поняття „цінний вантаж”, види цінних вантажів. Тара й упакування цінних вантажів. Оформлення документації при перевезенні. Порядок прийому, видачі, обробки та зберігання цінних вантажів. Заходи безпеки при перевезенні цінних вантажів. Особливості застосування тарифів при перевезенні цінних вантажів. Порядок оголошення цінності при перевезенні. Розрахунок збору за оголошену цінність. Перевезення творів мистецтва та музейних експонатів.

Тема 5. Перевезення інших видів спеціальних вантажів повітряним транспортом

Поняття великовагових, негабаритних та довгомірних вантажів. Класифікація великовагових, негабаритних та довгомірних вантажів. Транспортні засоби, що використовуються для перевезення великовагових, негабаритних та довгомірних вантажів. Організація перевезень великовагових, негабаритних та довгомірних вантажів. Особливості обробки великовагових, негабаритних та довгомірних вантажів. Перевезення колісної і гусеничної техніки.

Перевезення об'єднаного вантажу. Перевезення людських останків. Перевезення несупроводжуваного багажу. Перевезення „вологих” вантажів. Перевезення вантажів, що мають сильний та неприємний запах. Перевезення вантажів із супровідними особами. Особливості обробки вантажів, застосування тарифів, оформлення документації.

Перевезення вантажів чартерними рейсами.

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Перевезення спеціальних вантажів повітряним транспортом»									
1.1	Перевезення небезпечних вантажів повітряним транспортом.	7 семестр				7 семестр			
		27	2 2 2	2 2 2	13	15	2	-	13
1.2	Перевезення живих тварин повітряним транспортом	20	2	2 2	12	15	2	-	13
1.3	Перевезення швидкопсувних вантажів повітряним транспортом	20	2	2 2	12	8 семестр			
						22	-	2	20
1.4	Перевезення цінних вантажів повітряним транспортом	17	2	2 2	11	22	-	2	20
1.5	Перевезення інших видів спеціальних вантажів повітряним транспортом	26	2 2 1	2 2 2	13	25	-	2 1	22
1.6	Модульна контрольна робота №1	10	-	2	8	-	-	-	-
1.7	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
1.9	Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)	-	-	-	-	13	-	1	12
Усього за модулем №1		120	17	34	69	120	4	8	108
Усього за навчальною дисципліною		120	17	34	69	120	4	8	108

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Перевезення спеціальних вантажів повітряним транспортом»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2022
		Стор. 7 із 9	

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь з набутих у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Мета контрольної (домашньої) роботи полягає у вивченні та засвоєнні методики розрахунку ціни чартерного вантажного рейсу при перевезенні спеціальних вантажів.

Навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання випускової кафедри, доводяться до відома студента індивідуально і виконуються відповідно до методичних рекомендацій. Номер варіанту завдання вибирається за останньою цифрою залікової книжки студента.

Час, відведений на виконання роботи – 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально -ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, аналізі та вирішенні задач.

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. The Air Cargo Tariff (IATA, current edition).
- 3.2.2. Dangerous Goods Regulations, (IATA current edition)
- 3.2.3. Live Animals Regulations, (IATA current edition)
- 3.2.4. Perishable Cargo Regulations,, (IATA current edition)
- 3.2.5. Airport Handling Manual, (IATA current edition)
- 3.2.6. Наказ Державної авіаційної служби України №1795 від 19.11.2021 Про затвердження Авіаційних правил України «Правила повітряних перевезень вантажів»
- 3.2.7. Наказ Державної авіаційної служби України №1802 від 12.11.2020 Про затвердження Авіаційних правил України «Порядок та умови повітряних перевезень небезпечних вантажів»
- 3.2.8. Перевезення спеціальних вантажів: підручник. Т.Ю.Габрієлова, С.Л.Литвиненко, О.В.Баннов – К.: НАУ, 2015. – 456 с.
- 3.2.9. Організація та технологія доставки спеціальних категорій вантажів: підручник. Т.Ю.Габрієлова, С.Л.Литвиненко, О.В.Баннов. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 416 с.

Допоміжна література

- 3.2.10. Gabriellova T., Lytvynenko S., Ivannikova V., Lytvynenko L., Borets I. Cargo Science and Logistics: Textbook. – К.: Publishing House “Condor”, 2020. – 268 p.
- 3.2.11. В.П. Залізнюк, О.І. Платонов, В.А. Яценко, М.Ю. Григорак, Т.Ю. Габрієлова, С.Л. Литвиненко. Логістичні технології міжнародних перевезень та експедирування вантажів авіатранспортом: навчальний посібник. – К. : Видавничий дім «Кондор», 2021. – 480 с.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

- 3.3.1. ICAO – офіційний сайт URL:https://www.icao.int/about-icao/Pages/RU/default_RU.aspx
- 3.3.2. IATA- офіційний сайт. URL:<https://www.iata.org/>
- 3.3.3. Державіаслужба України – офіційний сайт URL:<https://avia.gov.ua/>
- 3.3.4. Авіакомпанія МАУ – офіційний сайт. URL:<https://www.flyuia.com/uk/ru/home>
- 3.3.5. Аеропорт «Бориспіль» - офіційний сайт. URL:<https://kbp.aero/>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Перевезення спеціальних вантажів повітряним транспортом»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01–01–2022
		Стор. 8 із 9	

3.3.6. Електронна бібліотека НАУ – офіційний сайт. URL: <http://www.lib.nau.edu.ua/elbook/>

3.3.7. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
7-8 семестри		
Модуль №1 «Перевезення спеціальних вантажів повітряним транспортом»		
Види навчальної роботи	бали	бали
Виконання лабораторних робіт (16б x 5)	80 (сумарна)	30 (сумарна)
Виконання контрольної роботи (домашньої)	–	40
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>48 балів</i>	–
Підсумкова семестрова контрольна робота	–	30
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	–
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка, перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та індивідуального навчального плану студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Перевезення спеціальних вантажів
повітряним транспортом»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 19.01-01-2022

Стор. 9 із 9

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	09.09.22	Фігурко Микола		

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				